

Libertatea de exprimare

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 59
Popescu Bianca Andreea (clasa a VII-a)
Mitroi Roxana Diana (clasa a VIII-a)
Olteanu Vlad Andrei (clasa a IV-a)

Prezentare generală

Libertatea de exprimare este dreptul fundamental al omului de a spune ce gândește. Este un drept natural, ce ține de esența ființei umane, la fel ca dreptul la viață, la demnitate, fiind probabil și cel mai important drept pentru funcționarea unei societăți libere și democratice. (NetRangers Proiect finanțat prin granturile SEE 2009-2014 în cadrul fondului ONG România, 2013)

Libertatea de exprimare este o condiție necesară pentru dezvoltarea, împlinirea și demnitatea fiecărei persoane. Acest drept ne ajută să cunoaștem și să înțelegem mai bine lumea în care trăim, prin liberul schimb al ideilor și informațiilor cu semenii noștri.

Pentru că este un drept și o condiție a libertății individuale și colective, libertatea de opinie este stipulată în Art 30 din Constituția României:

ARTICOLUL 30

Libertatea de exprimare

(1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile.

(2) Cenzura de orice fel este interzisă.

(3) Libertatea presei implică și libertatea de a înființa publicații.

(4) Nici o publicație nu poate fi suprimată.

(5) Legea poate impune mijloacelor de comunicare în masă obligația de a face publică sursa finanțării.

(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

(7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.

(8) Răspunderea civilă pentru informația sau pentru creația adusă la cunoștință publică revine editorului sau realizatorului, autorului, organizatorului manifestării artistice, proprietarului mijlocului de multiplicare, al postului de radio sau de televiziune, în condițiile legii. Delictelor de presă se stabilesc prin lege.

Alineatul 2 ar putea crea premisele unor abuzuri, doar că alineatul 2 completează sensul libertății de opinie ca un drept și o responsabilitate față de ceilalți.

Conform prevederilor Convenției Națiunilor Unite privind Drepturile Copilului din 1989, copilul trebuie tratat cu respect, iar statul este obligat să îi asigure cele mai bune condiții de dezvoltare, să respecte drepturile copilului și normele de protecție a

copilului. În convenție este stipulat *Dreptul copilului de a-și exprima liber ideile, de a avea o opinie.* (Salvați Copiii!)

Libertatea de expresie **ARTICOLUL 13**

Ai dreptul să obții și să oferi orice informație, pe orice cale, atâta timp cât informația nu este dăunătoare, nu transmite un mesaj violent sau vulgar, nu conține date personale despre un anumit om. Tu poți alege cum să te exprimi: prin dans, imagini, gesturi, în scris sau oral etc. Aceste informații trebuie să te ajute pe tine și pe cei din jur în dezvoltarea personalității și în crearea unui mediu sănătos din punct de vedere moral.

1

Studiu de caz

În școala noastră, este realizat Ziarul de Școlar, pentru ca dreptul la exprimare liberă să fie asigurat pentru toți elevii care doresc să scrie și au ceva de spus în folosul tuturor. Anul trecut, fiecare număr a fost postat pe site-ul școlii. Primele două numere din acest an au apărut foarte greu, deși aveam la dispoziție computere, imagini și disponibilitatea profesorilor de limba română. Ziarul s-a oprit la numărul 2. Am investigat, împreună cu ceilalți doi colegi de echipaj, cauzele întreruperii apariției publicației. Am aflat că elevii nu au mai scris, pentru că au preferat concursurile interne de postere și proiecte sau participarea la concursurile literare municipale. Ce considerasem noi că ar fi o îngrădire/încălcare a unui drept, prin suprimarea publicației, s-a dovedit a fi o lipsă de interes din partea noastră. Redactorul Ziarului de Școlar nu mai primea articole. Ne-am întrebat unde s-a mutat polul de opinie, dacă acestea nu mai apăreau în publicație și am descoperit că aceste opinii se exprimau în pauze, în clase, în curtea școlii sau pe hol, așa cum se întâmplă la târgurile în care schimbăm produse făcute de noi, dar schimbăm și idei, impresii sau că s-au mutat în sala de sport, acolo unde colegii mai mari au organizat un festival sportiv.

Am discutat în Consiliul elevilor despre acest aspect și am convenit că mulți dintre noi au ales să exprime și altfel decât în scris. Dar scrisul organizează mintea mai riguros, ce este scris rămâne și pentru viitorii elevi ai școlii, care au dreptul să obțină informații despre valorile școlii chiar de la noi, beneficiarii serviciilor educaționale. După ce au fost propuse mai multe variante, reprezentanții elevilor au ajuns la concluzia, în consiliu, că avem nevoie de un opțional și un concurs de debate, pentru ca opiniile noastre exprimate pe hol, la întâlnirile festive, să fie argumentate și documentate.

Ar fi o întrebare: *De ce?*

- Dacă știm să formulăm o opinie argumentată, pe un ton adecvat, putem obține mai ușor ce dorim acasă și la școală.

Evităm, astfel, să ne scoatem din minți părinții, pentru că pentru că, deși opinia sau cererea noastră este îndreptățită, ca de exemplu alegerea unui liceu

¹ www.unicef.org, CRC_child-friendly_ro.pdf

sau a unui mod de petrecere a timpului liber, modul în care spunem acel lucru este total inadecvat, iar refuzul sau reacția părinților este de respingere a cererii nu pe fond, pe ce am cerut, ci pentru cum am comunicat.

Cea mai bună dovadă că este important cum comunicăm este decizia luată de școală, la cererea noastră, de a realiza un graffiti mare pe un perete gri al vilei construite pe terenul nostru de baschet. Cuvântul *graffiti* naște panică în rândul adulților, pentru că se gândesc la cât de mâzgălite sunt unele ziduri și cât de inestetică poate fi o zonă tărcată cu graffiti. Doar că, foștii elevi, acum liceeni, ne-au învățat cum să spunem ce dorim, cum să propunem un model care să ne reprezinte, când să fie prezentată ideea (în cadrul unei festivități). Urmarea: avem cel mai frumos graffiti, acceptat de părinți, de proprietarul vilei și de cadrele didactice, de părinții noștri și îndrăgit de copii.

- Documentarea opiniei ne va face mai rezonabili în ce ne dorim.

Pornim de la un exemplu din școală: Consiliul elevilor a propus desființarea uniformei, pentru că ne încalcă libertatea și că este o expresie a comunismului. Doamna directoare ne-a prezentat uniforme din școli britanice și americane, care nu puteau fi acuzate de partizanat cu comunismul. Dorința noastră de a schimba ceva nu avea argument.

Concluzie

Libertatea de expresie este, pentru noi, un drept, o responsabilitate și un cadru care ne permite să exersăm libertatea și responsabilitatea.

Valorile școlii

- Echilibru
- Dezvoltare
- Umanism
- Creativitate
- Atașament
- Toleranță
- Inițiativă
- Echitate